

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 392/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2009 prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 12 C/121/2008-96 z 31. októbra 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co/112/2009-124 z 24. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti G., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Okresného súdu Banská

Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C/121/2008-96 z 31. októbra 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co/112/2009-124 z 24. júna 2009.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

«Rozsudkom KS BB sp. zn. 17 Co/112/2009-124... zo dňa 24. 06. 2009 (ďalej len „Rozsudok 2“) súd potvrdil Rozsudok OS BB sp. zn. 12 C/121/2008-96... zo dňa 31. 10. 2008 (ďalej len „Rozsudok 1“) vo veci sťažovateľa voči P., B. (ďalej len „Žalovaný“) o zaplatenie 21.033,39 € s príslušenstvom titulom dlžnej pohľadávky zo zákonného poistného na zdravotnom poistení, s tým, že bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu Sťažovateľa.

Uvedeným postupom súdy nepriznali Sťažovateľovi nárok na zaplatenie dlžnej pohľadávky titulom úroku z omeškania zo strany Žalovaného, ktorá bola na Sťažovateľa ako postupníka postúpená zdravotnou poisťovňou z dôvodu, že právny vzťah medzi Sťažovateľom a Žalovaným posúdili ako občianskoprávny vzťah, keďže vznikol v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti, pričom Žalovaný je príspevkovou organizáciou poskytujúcou zdravotnú starostlivosť, teda nie podnikateľom v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), a pôvodný veriteľ – zdravotná poisťovňa, nebola oprávnená podnikáť, ako vyplýva z ust. § 6 ods. 2 zákona č. 273/1994 Zb. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „ZoZP“). Súdy v dôsledku vyššie uvedených skutočností na posúdenie Sťažovateľa na úrok z omeškania zo správnym rozhodnutím predpísanej časti zákonného poplatku z omeškania, teda predpísanej Platobným výmerom č. 844/2002 zo dňa 21. 10. 2002 (ďalej len „Platobný výmer“), aplikovali ust. § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), podľa ktorého „veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona (poznámka: teda OZ), platiť poplatok z omeškania, pričom uvedený nárok ako údajne duplicitnú sankciu za omeškanie Žalovaného, ktorá je navyše v rozpore s citovaným ustanovením OZ, zamietli.

(...)

Porušovateľom ústavných práv a slobôd Sťažovateľa sú OS BB a KS BB ako súdne orgány Slovenskej republiky. ...

Sťažovateľ považuje Rozsudok 2, ktorý vydal KS BB za arbitrárny. ...Sťažovateľ má za to, že tak OS BB ako súd prvého stupňa, ale najmä súd odvolací KS BB sa v odôvodnení Rozsudku 1 a Rozsudku 2 nedostatočne vysporiadali so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením, ktoré Sťažovateľ predložil a na ktoré poukázal, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a taktiež právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR.“

Podľa sťažovateľky sa označené všeobecné súdy „nenáležite vysporiadali s otázkou práva Sťažovateľa na úroky z omeškania, keďže ako uviedli v odôvodnení Rozsudku 1 a Rozsudku 2, v konaní došlo k aplikácii ust. § 517 ods. 2 OZ spôsobom, ktorý je v rozpore s explicitnou právnou úpravou a predmetným konaním súdov bol Sťažovateľ ukrátený na svojom vlastníckom práve.

V zmysle ust. § 517 ods. 1 a ods. 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona (t. j. OZ) povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

V zmysle ust. 697 OZ, ak nájomca nezaplatí nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu do piatich dní po jej splatnosti, je povinný zaplatiť prenajímateľovi poplatok z omeškania.

V zmysle ust. § 723 ods. 1 a ods. 2 OZ, ak nájomca vráti vec po dobe dohodnutej v zmluve, je povinný platiť nájomné až do vrátenia veci. Ak je nájomca s vrátením veci v omeškaní, je povinný zaplatiť aj poplatok z omeškania. Ak sa vec stratila alebo bola zničená, je nájomca povinný platiť nájomné a poplatok z omeškania, ak sa jeho platenie dohodlo, dokiaľ stratu alebo zničenie veci prenajímateľovi neohlásil alebo dokiaľ sa o tom prenajímateľ inak nedozvedel.

Z vyššie uvedeného ust. § 517 ods. 2 OZ jednoznačne vyplýva, že veriteľ nemá právo požadovať od dlžníka úrok z omeškania, len ak má dlžník povinnosť platiť poplatok z omeškania podľa OZ (teda povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania by musela dlžníkovi vzniknúť z OZ). Aplikácia sankčného opatrenia – poplatku z omeškania v zmysle OZ, je explicitne stanovená v OZ a vzťahuje sa výlučne na nasledovné prípady – ak je nájomca v omeškaní s platením nájomného alebo úhrady za plnenie poskytované v súvislosti s užívaním bytu (ust. § 697 OZ), omeškanie nájomcu s prenajatím hnutelnej veci (ust. § 723 ods. 1 OZ), pri strate alebo zničení prenajatej hnutelnej veci (ust. § 723 ods. 2 OZ).

Z uvedených ustanovení OZ vyslovene vyplýva, že omeškanie Žalovaného so splnením záväzku, ktorý mu vznikol v zmysle ust. § 10 a ust. § 23 ods. 2 ZoZP, teda z titulu iného právneho predpisu než je OZ, nie je sankcionované poplatkom z omeškania v zmysle explicitných ust. §§ 679, 723 ods. 1 a ods. 2 OZ, ale poplatkom z omeškania v zmysle ust. § 23 ods. 2 ZoZP, takže zákonný nárok Sťažovateľa na zaplatenie poplatku z omeškania v zmysle ZoZP, spolu s úrokom z omeškania v zmysle OZ, týmto nie je dotknutý a opačný právny výklad je v priamom rozpore s OZ, ako aj osobitnou právnou úpravou ZoZP. ...

Žalovaný nesplnil svoju zákonnú povinnosť riadne a včas splniť svoje povinnosti platiteľa poisťného v rámci zákonného zdravotného poistenia v zmysle ZoZP. Dlhá časť Platobným výmerom predpísaného zákonného poplatku z omeškania ako dôsledok omeškania platby poisťného na zákonom zdravotnom poistení bola zo strany Žalovaného uhradená až dňa 01. 04. 2008. Žalovaný sa teda tým, že nesplnil riadne a včas svoju zákonnú povinnosť zaplatiť zákonný poplatok z omeškania, ktorá mu vznikla zo zákona (ZoZP), a dokonca bola predpísaná správnym rozhodnutím – Platobným výmerom, dostal do omeškania.

Na základe ust. § 524 ods. 2 OZ, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť bol Sťažovateľ ako postupník celej pohľadávky zdravotnej poisťovne v rozsahu poisťného a nároku na zaplatenie poplatku z omeškania až do zaplatenia celého dlžného poisťného oprávnený uplatniť si prostredníctvom súdu zaplatenie úroku z omeškania, keďže nie je možné opomenúť primárnu skutočnosť, že časť poplatku z omeškania bola priznaná správnym rozhodnutím – Platobným výmerom a Žalovaný si nesplnením takto určenej

povinnosti dostal do ďalšieho omeškania. Omeškanie dlžníka s peňažným plnením je pritom skutočnosťou, ktorá zakladá nárok na sankčné príslušenstvo – úrok z omeškania v zmysle OZ. Úrok z omeškania tak predstavuje ďalšie majetkové právo veriteľa, spojené s postúpenou pohľadávkou.

V zmysle ust. § 488 a § 489 OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok, pričom záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo zo skutočností uvedených v zákone. V našom prípade došlo k vzniku predmetného záväzku Žalovaného zo zákona. Postúpením pohľadávky na Sťažovateľa došlo k zmene subjektov tohto zákonného záväzku. Následne z dôvodu omeškania dlžníka – Žalovaného, keďže nesplnil zákonný záväzok včas, riadne a zákonom určeným spôsobom, k samostatným nárokom na zaplatenie poistného a zákonného poplatku z omeškania sa pridružil nárok na príslušenstvo – v našom prípade úrok z omeškania za celú dobu omeškania Žalovaného so zaplatením správnym rozhodnutím predpísanej časti poplatku z omeškania. K jedným z najdôležitejších práv každého veriteľa je, okrem splnenia samotného dlhu, aj aby bol jeho dlh splnený včas, to znamená bez omeškania. V prípade omeškania dlžníka so splnením peňažnej povinnosti, vzniká veriteľovi právo na to, aby bol peňažný záväzok splnený spolu s úrokom z omeškania. V našom prípade je potrebné rozlišovať jednak zákonný záväzok platiteľa poistného zaplatiť poistné pôvodnému veriteľovi – zdravotnej poisťovni, riadne a včas v zmysle ZoZP, na druhej strane v prípade nesplnenia uvedeného primárneho záväzku vznikol dlžníkovi priamo zo ZoZP nový záväzok, a to zaplatiť zákonný poplatok z omeškania, na ktorý vznikol veriteľovi nárok denne až do splnenia primárneho záväzku – t. j. zaplatenia celého dlžného poistného. Predmetná časť poplatku z omeškania bola predpísaná Platobným výmerom dňa 21. 10. 2002, avšak zaplatená bola až dňa 01. 04. 2008. Do tohto dátumu trvalo omeškanie dlžníka so splnením jeho zákonného záväzku zaplatiť poplatok z omeškania, dokonca judikovaného správnym rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, a Sťažovateľovi ako vlastníkovi predmetnej pohľadávky, v dôsledku tohto omeškania vznikol zákonný nárok, v rámci súdneho uplatnenia vlastníckeho práva k pohľadávke (keďže Žalovaný ignoroval dikciu Platobného výmeru s právnou silou samostatného a autonómneho záväzného správneho aktu), jej príslušenstvu, a všetkým

právam s týmito spojenými, nárokovať si voči Žalovanému aj úrok z omeškania s peňažným plnením.

Opačný výklad by v tomto prípade znamenal nezákonnú elimináciu právnych účinkov správneho rozhodnutia (Platobného výmeru), keďže by neimplementoval inštitút, ktorým by bolo možné domáhať sa riadneho a včasného splnenia peňažnej povinnosti určenej vydaným rozhodnutím (právny inštitút úrokov z omeškania takýmto inštitútom v zmysle právnej praxe nepochybne je).

Navyše máme za to, že OS BB a následne aj KS BB sa nenáležite vysporiadali s otázkou posúdenia zákonnosti nároku Sťažovateľa na úrok z omeškania. Odvolací súd v Rozsudku 2 náležite neodôvodnil, prečo považoval nárok Sťažovateľa na pohľadávku titulom úroku z omeškania za protiprávny a poukázal len na strohé konštatovanie, že Sťažovateľom uplatnený nárok na zaplatenie úroku z omeškania je v rozpore s ust. § 517ods. 2 OZ. V rámci takéhoto konštatovania však nebolo odôvodnené, v čom vidí KS BB predmetný rozpor s OZ. ...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co/112/2009-124... zo dňa 24. 06. 2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12 C/121/2008-96... zo dňa 31. 10. 2008 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle článkov 46 ods. 1 a 20 ods. 1 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co/112/2009-124... zo dňa 24. 06. 2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12 C/121/2008-96... zo dňa 31. 10. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd Banská Bystrica sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkom okresného súdu č. k. 12 C/121/2008-96 z 31. októbra 2008, ktorým tento súd zamietol jej návrh ako žalobcu vo veci zaplatenia sumy 633 652 Sk z titulu úroku z omeškania.

Podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc

rozhodovať o návrhoch, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd uzavrel, že vo veci sťažovateľky je tu ešte iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o tom, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny tak, ako to tvrdí v sťažnosti, a či je potrebné zrušovať napadnuté rozhodnutie alebo rozhodnúť iným zákonom dovoleným spôsobom.

Sťažovateľka tým, že podala odvolanie proti predmetnému rozsudku okresného súdu na krajskom súde, sama uznala, že má k dispozícii opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd nezistil žiadny ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 listiny rozsudkom okresného súdu č. k. 12 C/121/2008-96 z 31. októbra 2008 pre nedostatok svojej právomoci.

2. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co/112/2009-124 z 24. júna 2009.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať

sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčovou otázkou pre rozhodnutie krajského súdu, ktorú sťažovateľka uplatnila aj na ústavnom súde, je posúdenie právneho vzťahu medzi sťažovateľkou a P. a v tejto súvislosti aj námietka premlčania.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, uviedol:

«Krajský súd... vychádzal zo zistenia, že predmetom konania je nárok na zaplatenie úroku z omeškania uplatneného zo sumy 539.330,- Sk (17 902,48 €, ktorá bola vyrubená platobným výmerom č. 844/2002 zo dňa 21. 10. 2002 ako nárok na poplatok z omeškania dlžnej sumy poistného) podľa § 369 a § 502 Obchodného zákonníka vo výške 0,05 % denne z dlžnej sumy poplatku z omeškania. Okresný súd po vykonaní dokazovaní dospel k záveru, že vzťah medzi účastníkmi konania je občianskoprávnym vzťahom, a teda nie je možné, aby si žalobca uplatňoval podľa § 369 Obchodného zákonníka v nadväznosti na § 502 Obchodného zákonníka úrok z omeškania z poplatku z omeškania vo výške 0,05 % denne, na základe čoho žalobu zamietol. Okrajovo sa dotkol aj otázky premlčania. Žalobca v odvolaní vytýkal prvostupňovému súdu nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci a to najmä v časti, v ktorej okresný súd posúdil vzťah medzi účastníkmi konania ako občianskoprávny vzťah a v nadväznosti na to dospel k záveru, že nie je možné uplatňovať si nárok na úrok z omeškania z poplatku z omeškania, pretože podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevzniká oprávnenému nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne, keď vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vyhodnotil ako občianskoprávny vzťah, ktorého podstata zostala zachovaná aj po postúpení pohľadávky pôvodného oprávneného na spoločnosť G., a. s. so sídlom v B., pretože ide o právny vzťah medzi zdravotníckym zariadením ako poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zdravotnou poisťovňou, vyplývajúci zo zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Žalovaný nie je podnikateľom v zmysle Obchodného zákonníka, je štátnou príspevkovou organizáciou poskytujúcou zdravotnú starostlivosť a zdravotná poisťovňa, ktorej žalovaný dlhoval poistné a poplatok z omeškania vyčíslený platobnými výmermi č. 843/2002 a 844/2002 zo dňa 21. 10. 2002 bola právnickou osobou zriadenou podľa zákona č. 273/1994 Z. z. za účelom vykonávania zdravotného poistenia a činností s tým súvisiacich, pričom s prostriedkami získanými zo zdravotného poistenia nesmela v zmysle § 6 ods. 2 uvedeného zákona podnikat'. Odvolací súd argumentáciu žalobcu uvedenú v odvolaní, v rámci ktorej žalobca poukázal na ust. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka vyhodnotil ako nepresvedčivú, pretože uvedené ustanovenie upravuje inú oblasť vzťahov a to konkrétne vzťahov, kde na jednej strane vystupuje štát, samosprávna územná jednotka alebo právnická osoba zriadená zákonom ako verejnoprávna inštitúcia a na druhej strane vystupuje podnikateľ, pričom ide o vzťahy súvisiace s ich podnikateľskou činnosťou, čo nie je prípad právneho vzťahu medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zdravotnou poisťovňou, ktorá za určitých presne zákonom vymedzených okolností môže produkovať zisk, ale s prostriedkami získanými zo zdravotného poistenia nesmie podnikat'. V nadväznosti na uvedené, okresný súd potom postupoval správne aj v otázke aplikácie ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení buď úroky z omeškania alebo poplatok z omeškania, čo vyplýva z jednoznačného znenia uvedeného ustanovenia, kde je uvedené, že „veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania“. Argumentáciu žalobcu uvedenú pod bodom II. na str. 4 prvý odsek odvolania, vyhodnotil odvolací súd ako nepresvedčivú, pretože z pojmového vymedzenia úrokov z omeškania síce vyplýva, že veriteľ ich môže od dlžníka požadovať v prípade omeškania so splnením peňažného dlhu, ale treba povedať, že interpretácia dlhu

tak ako to uvádza žalobca v súvislosti s možnosťou uplatňovať si úrok z omeškania z poplatku z omeškania je vymedzená v rozpore s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.»

Z napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a ktorý sťažovateľka napadla, vyplýva, že krajský súd sa zaoberal námietkami sťažovateľky. Krajský súd objasnil, prečo vzťah medzi sťažovateľkou a p. posúdil ako občianskoprávny vzťah a prečo pri rozhodovaní o úroku z omeškania je potrebné aplikovať § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Toto rozhodnutie preto nemožno považovať za neodôvodnené a arbitrárne. Právny názor krajského súdu, ktorý pri rozhodovaní uplatnil, je logický a ústavne akceptovateľný. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje (v sťažnosti uvádza tie isté argumenty, ktoré uviedla aj v odvolaní), nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94, mutatis mutandis I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (I. ÚS 3/97).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že porušenie základného práva priznaného týmto článkom nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 44/03). O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07), čo sa v danom prípade podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Z čiastkových záverov vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky vyplynulo, že ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako celok, a preto sa už nezaoberal jej ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009